

**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIS-833/23-S

Název	Základní škola Vítězslava Háalka Odolena Voda
Sídlo	Školní 200, 250 70 Odolena Voda
E-mail	<u>reditelna@zsodolenavoda.cz</u>
IČO	75 031 281
Identifikátor	600 052 273
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Ivana Ullmannová
Zřizovatel	město Odolena Voda
Místo inspekční činnosti	Školní 200, Odolena Voda
Inspekční činnost na místě	27. – 30. 3. 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků základního a zájmového vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů (dále ŠVP), jejich naplňování a souladu s právními předpisy a rámcovými vzdělávacími programy podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Inspekční činnost na podnět podle § 174 odst. 6 školského zákona, ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Základní škola Vítězslava Háška Odolena Voda (dále „škola“) vykonává činnost základní školy, školní družiny a školní jídelny. Jedná se o maloměstskou plně organizovanou školu umístěnou v rekonstruovaném multifunkčním areálu. Prostřednictvím ŠVP pro základní vzdělávání „Člověk přírodě – příroda člověku“ se profiluje jako škola podporující čtenářskou, matematickou, finanční a informační gramotnost, jazyky, tvořivou školu, ekologii, volnočasové aktivity pro žáky.

K termínu inspekce se v základní škole s nejvyšším povoleným počtem 935 žáků vzdělává 931 žáků ve 36 běžných a dvou třídách zřízených podle § 16 odst. 9 školského zákona. Dlouhodobě počet žáků školy výrazně narůstá. Od minulé inspekční činnosti v říjnu 2016 jde o čtvrtinový nárůst. K obdobnému vývoji došlo i mezi žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (dále SVP), kterých se ve škole aktuálně vzdělává 129, z nichž 24 má vypracovaný individuální vzdělávací plán. Ve škole se vzdělává jedna žákyně s mimořádným nadáním. Škola eviduje celkově 67 žáků s odlišným mateřským jazykem (dále OMJ).

Zájmové vzdělávání ve školní družině je uskutečňováno v deseti odděleních s aktuálním počtem 275 účastníků. Její naplněnost vzhledem k nejvyššímu povolenému počtu 300 účastníků dosahuje cca 92 %.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy (dále „ředitelka“) byla do funkce jmenována v roce 2012. Strategický plán rozvoje školy zpracovaný na roky 2018-2024 zahrnuje všechny podstatné oblasti její činnosti. Dílčí cíle jsou měřitelné a reálně naplnitelné. Dochází k jejich postupné realizaci. Struktura a organizace řízení odpovídají podmínkám i velikosti školy. Ředitelka jmenovala dvě zástupkyně a dále vedoucí školní družiny a školní jídelny. Všechny uvedené pracovníce školy mají ve své působnosti pevně stanovené úkoly a činnosti a navzájem spolu úzce spolupracují. Ve spojení s vedoucími předmětových komisí je tak nastavena funkční řídicí hierarchie školy, která se pozitivně odráží více v zajišťování organizačně-administrativních záležitostí školy než při zlepšování jejího výchovně-vzdělávacího procesu. Vedení školy realizuje četné a většinou účinné hospitace. Kontrolní a evaluační systém školy, včetně menší účinnosti didakticko-metodické podpory učitelů, není vždy zcela funkční z hlediska efektivity a praktických dopadů do výuky. To se někdy negativně projevuje v organizaci, průběhu i výsledcích vzdělávání, zejména na druhém stupni, včetně vzdělávání žáků ve třídách zřízených podle § 16 odst. 9 školského zákona, které nebylo organizačně správně nastaveno. Rozvrhy vyučovacích hodin odpovídaly učebnímu plánu ŠVP pro základní vzdělávání.

Přenos informací směrem k zákonným zástupcům žáků je vhodně nastaven, spolupráce se účinně rozvíjí při pravidelných schůzkách v tzv. tripartitách. Vzdělávací nabídku a průběžné činnosti škola vhodně prezentuje na svých aktualizovaných webových stránkách, při třídních schůzkách i na nástěnkách. Škola systematicky podporuje sounáležitost se zřizovatelem a regionem.

Základní a zájmové vzdělávání zajišťuje 55 učitelů, z nichž 21 nesplňuje požadovanou odbornou kvalifikaci, 12 asistentek pedagoga – čtyři bez odborné kvalifikace a 12 vychovatelek, z nichž jedna je bez příslušné odborné kvalifikace. Necelá polovina nekvalifikovaných pedagogů si chybějící odbornost doplňuje příslušným studiem. Absence kvalifikačních předpokladů většinou neměla zásadní dopad na kvalitu výuky. Ředitelka průběžně usiluje o získání pedagogických pracovníků s odbornou kvalifikací.

Činnost školního poradenského pracoviště je systematická a plánovitá. Jeho odborně zdatný tým má dobře rozvrženy kompetence a funkčně vytvořený systém pro předávání informací v rámci celého pedagogického sboru. Poskytuje účelnou podporu, poradenství a konzultace žákům, jejich zákonným zástupcům i pedagogickým pracovníkům. Komunikace i spolupráce s externími poradenskými pracovišti probíhá většinou efektivně. Přínosem pro vzdělávání ve škole je působení externího školního psychologa, jehož služby jsou hojně využívány.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků (dále DVPP) vychází z potřeb školy i zájmu pedagogů. DVPP bylo převážně účelně zaměřeno na využívání rozličných forem a metod včetně on-line výuky, vzdělávání žáků se SVP a OMJ, využívání prostředků digitálních technologií a širokého spektra výukových programů.

Materiální podmínky umožňují vzdělávání podle příslušných ŠVP v plném rozsahu. Od poslední inspekční činnosti byla vybudována další tělocvična. Pro sportovní činnosti škola využívá i místní sportovní areál. Došlo k výstavbě nového pavilonu s osmi učebnami, k úpravě prostor školní družiny a vybudování nové počítačové učebny. Pravidelně je obměňován školní nábytek. Škola disponuje dostatečným množstvím kvalitních pomůcek, včetně nejnovější digitální a robotické techniky, které jsou většinou účelně využívány. Přidělené finanční prostředky škola cíleně investuje do zlepšování materiálních podmínek i do DVPP.

Žáci i účastníci zájmového vzdělávání jsou seznamováni s pravidly bezpečného chování a ochrany zdraví ve škole. V případě vzniku úrazu jsou následně opětovně poučeni o pravidlech bezpečného chování. Tato praxe je dostatečně účinná, míra školní úrazovosti má klesající tendenci. Zaznamenané úrazy byly převážně drobného charakteru. V době inspekční činnosti byly dohledy o přestávkách pedagogy prováděny, budova byla zajištěna proti vstupu cizích osob.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Vzdělávací cíle v hospitovaných hodinách na prvním stupni byly stanoveny v souladu s příslušným ŠVP a v návaznosti na ně byla výuka většinou systematicky promyšlená a připravená.

Metody a formy práce na prvním stupni byly efektivní a účinné přibližně ve dvou třetinách sledovaných hodin. Ve zbývajících hospitovaných hodinách převládala frontální výuka s výkladem, případně řízeným rozhovorem, které nepodporovaly aktivní zapojení žáků. Také skupinová práce nebo práce ve dvojicích nebyla ve všech případech zcela efektivní. Podpora žáků se SVP byla většinou patrná. Přítomní asistenti pedagoga pomáhali se zvládnutím zadaných úkolů žákům s potřebou podpurných opatření i žákům s pomalejším tempem. Žáci se SVP měli v některých hodinách více času pro zpracování úkolů, nebo plnili jen jejich dílčí část. Většinou chyběla diferenciací zadaných úkolů ve vztahu k žákům nadaným nebo k žákům rychlejším v podobě gradovaných úloh. Příležitostí ke zlepšení je možnost výběru některých aktivit žáky dle úrovně jejich dovedností. V závěru všech hospitovaných hodin proběhlo hodnocení ze strany učitele. Ve většině z nich byli do hodnocení zapojeni i žáci, někdy však chyběla kritéria sebehodnocení ve vztahu k naplnění cílů výuky. Efektivní využívání digitálních technologií bylo zaznamenáno asi v jedné třetině sledovaných hodin. Častěji byla digitální technika využita pouze pro vizualizaci učiva. Pouze v jedné z hospitovaných hodin byla digitální technika využita jako zdroj informací, se kterými žáci následně pracovali. V hodinách nebyly využívány jiné

informační zdroje než učebnice, pracovní sešity nebo pracovní listy. Příležitostí ke zlepšení je práce s vhodnými knihami, encyklopediemi a internetovými zdroji.

Ve většině hospitovaných hodinách českého jazyka, cizích jazyků a společenských vědních předmětů na druhém stupni převažovala frontální výuka s využitím klasických výukových metod slovních, zejména vyprávění, vysvětlování a práce s textem. Pouze v některých hodinách se efektivně kombinovaly prvky frontální výuky se samostatnou prací žáků nebo prací ve skupinách či ve dvojicích. Všechny hodiny byly připravené, až na výjimky věcně správné, avšak s převládající pasivitou žáků a dominantním působením vyučujících. V navštívených hodinách žáci a učitelé většinou pracovali, obdobně jako na prvním stupni, pouze s tradičními učebními pomůckami, jako jsou učebnice, učební texty, příp. pracovní listy. Při výuce byla práce s digitálními technologiemi využita spíše při jednoduché prezentaci učiva vyučujícím nebo žákem na úkor intenzivnější práce s výukovými aplikacemi. Jen v některých hodinách byla výuka podpořena názorností ve formě filmových či video ukázek.

Ve výuce matematiky a přírodovědných předmětů byl proces učení žáků vhodně podporován důkladným upevňováním poznatků úvodním opakováním, srozumitelností výuky, důrazem na aplikovatelnost poznatků v praxi a mezipředmětovými vztahy. Zaznamenána byla vhodná motivace žáků a správná práce s chybou. Pouze ojediněle byla patrná správná diferenciací výuky s ohledem na vzdělávací potřeby žáků a podnětné motivování žáků k vyvození souvislostí mezi přírodními jevy. Převládala frontální forma výuky, většinou účelná, kombinovaná se zdařilou samostatnou prací žáků. V menší míře učitelé zařazovali kooperativní formy výuky, ojediněle probíhala účelná práce ve dvojicích nebo ve skupinách. Příležitostí ke zlepšení je podněcování k souvislejšímu vyjadřování a k rozvoji kritického myšlení, což platí obecně pro výuku na druhém stupni.

Ve sledované výuce druhého cizího jazyka bylo patrné, že se učitelé liší svým výukovým stylem v závislosti na odborné kvalifikaci. Efektivní byly části hodin věnované opakování a upevňování slovní zásoby, zvláště její výslovnosti. Vhodně žáky aktivizovaly realizované herní a jiné motivační činnosti.

V obou speciálních třídách byli vzděláváni žáci více ročníků v jedné třídě. Charakteristickým rysem výuky v obou třídách byla příjemná pracovní atmosféra, žákům byl poskytován pocit bezpečí a jistoty. Srozumitelné a přiměřené požadavky vycházely z individuálních potřeb a osobnostních předpokladů jednotlivých žáků, poznatků vyvozených v předchozích hodinách i ze zkušeností získaných v praktickém životě.

Škola k podpoře čtenářské gramotnosti přistupuje systematicky a s požadovanou komplexností napříč předmětovým spektrem. Vyučující českého jazyka sdílejí zkušenosti a vybírají nové knihy do školní knihovny, žáci si účelně vedou čtenářské portfolio. Škola se účastní besed a workshopů v místní knihovně a v rozličných soutěžích a projektech, jako je např. „O Hálkovo pírkó“, „Noc s Andersenem“. Efektivní práce s textem však byla ve sledovaných hodinách patrná jen částečně. Žáci v hodinách převážně vyhledávali informace v učebnici nebo pracovním listu. Jen v některých hodinách se věnovali formulování hlavních myšlenek vyplývajících z textu.

Celkově v hodinách chybělo více kreativity, neotřelých a netradičních nápadů a přístupů k vyučování, inovativních a moderních či alternativních prvků. Při výuce nebylo výrazně zaregistrováno vzájemné hodnocení ani sebehodnocení žáků, učitelé tak žákům neposkytovali téměř žádnou zpětnou vazbu nezbytnou pro další zkvalitňování výchovně vzdělávacího procesu. Jen v menší části hodin byla zaznamenána kvalitní pedagogická diagnostika při hodnocení žáků.

Ve školní družině byli účastníci zájmového vzdělávání účinně motivováni k nabízeným aktivitám pozitivně podporujícím rozvoj osobnostních a sociálních dovedností i vztahy v kolektivu. Účastníci respektovali domluvená pravidla a aktivně spolupracovali. Jednotlivé činnosti byly vhodně vyvážené a vycházely z jejich potřeb a zájmů. Školní družina využívá ke své činnosti kmenové třídy prvního stupně, vybavené relaxační zónou a společné prostory školy, včetně venkovních. Aktivity školní družiny jsou velmi pestré a často jsou efektivně propojeny s akcemi základní školy. Účastníci zájmového vzdělávání se aktivně zapojují do soutěží, přehlídek a kulturních a vzdělávacích akcí.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Vnitřní evaluační systém je založen na získávání podkladů o výsledcích vzdělávání žáků tradičními formami, jako je např. průběžná klasifikace a obhajoba závěrečných prací u žáků 9. ročníku. O výsledcích jsou zákonní zástupci žáků účelně informováni prostřednictvím webové aplikace. Vhodnou platformou pro projednávání výsledků vzdělávání žáků jsou tzv. tripartity, tj. setkávání žáka, učitele a rodiče. Důležitým nástrojem vnější evaluace pro školu jsou výsledky jednotných přijímacích zkoušek do škol vyššího stupně. Ve školním roce 2021/2022 proběhlo výběrové zjišťování výsledků žáků 9. ročníku z českého jazyka a matematiky – výsledky žáků se oproti předešlému zjišťování zlepšily – v českém jazyce bylo hodnocení žáků školy průměrné a v matematice výborné.

Dosahované výsledky vzdělávání většiny žáků jsou v souladu s požadovanými výstupy realizovaného vzdělávacího programu. Z analýzy prospěchu v minulém a letošním školním roce plyne, že na prvním stupni převažuje hodnocení stupněm prospěchu „výborný“ a „chvalitebný“, méně častý je stupeň prospěchu „dobrý“ či „dostatečný“. Žáci ohrožení školním neúspěchem se objevují jen sporadicky, v některých případech se však mezi ně řadí žáci se SVP. K mírnému zhoršování prospěchu dochází od 4. ročníku. Přejít mezi prvním a druhým stupněm je ve výsledcích plynulý. Celkově převládá počet žáků prospívajících s vyznamenáním nad žáky s hodnocením prospěl.

O stupni dosažení cílů stanovených ŠVP ZV získává škola informace také vyhodnocováním různých projektů především v oblasti finanční, přírodovědné (environmentální) a čtenářské gramotnosti a sportovních a uměleckých aktivit. Environmentální vzdělávání je účelně podporováno činností žakovského ekoparlamentu, který organizuje ekologicky zaměřené akce. K upevňování sociálních a občanských kompetencí žáků škola účelně zařazuje akce založené na budování vzájemných vztahů ve škole – např. partnerství starších žáků s mladšími, tematicky zaměřené týdny.

Škola systematicky plánuje a pravidelně realizuje vhodné preventivní programy. Při zjištění rizikového chování žáků školní poradenské pracoviště poskytuje další cílené intervenční aktivity, a tedy výskyt rizikového chování je nízký. Efektivita systému prevence je patrná i z nízkého počtu neomluvených hodin a z bezproblémové integrace žáků z odlišného jazykového a kulturního prostředí. Ojedinelé závažnější problémy rizikového chování se týkají poruch vrstevnických vztahů. Škola se jimi zabývá převážně efektivně. Pro motivaci pozitivního sociálního chování žáků škola vhodně využívá výchovná opatření.

Škola žákům se SVP poskytuje vhodnou podporu. Na jejich výsledky mají pozitivní vliv poskytovaná podpůrná opatření doporučená školskými poradenskými zařízeními, ale i v prvním stupni podpory iniciovaná školou, a činnost asistentek pedagoga. Svědčí o tom srovnatelnost výsledků žáků se SVP s ostatními žáky školy.

Učitelé účelně motivují žáky k účasti v jazykových, matematických, technických i sportovních soutěžích. Příležitost ke zlepšení má škola v systematictější podpoře nadaných

žáků, zejména z hlediska konkrétních přístupů, postupů a zásad práce s nadanými žáky. Nastavený systém jejich podpory ve smyslu teoreticky zpracované koncepce péče o nadané žáky je kvalitní, ale chybí širší efektivní práce s nadanými žáky a vyhodnocování účinnosti zpracované koncepce, a to zejména s využitím potenciálu školního poradenského pracoviště a předmětových komisí. Kariérové poradenství je účelné. Další vzdělávací cestu absolventů škola sleduje spíše neformálně.

Výsledky účastníků zájmového vzdělávání ve školní družině jsou v souladu s cíli stanovenými v příslušném ŠVP. Účastníci jsou smysluplně a účinně vedeni k rozvoji zájmů, osobnostních a sociálních dovedností, což je zřejmé především z výsledků tematicky zaměřených činností, které jsou jako součást výzdoby prezentovány v prostorách školy a vhodným způsobem dotváří její vkusné prostředí.

Závěry

Vývoj školy

- Výrazný nárůst počtu žáků základní školy a tomu odpovídající nárůst počtu pedagogických pracovníků.
- Částečné zkvalitnění materiálních podmínek pro realizaci všech vzdělávacích programů.
- Nedostatky zjištěné při předchozí inspekční činnosti se podařilo odstranit pouze částečně – přetrvává např. nízká míra využití příležitostí pro sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků, vyšší počet pedagogických pracovníků bez odborné kvalifikace.

Silné stránky

- Kvalitně fungující spolupráce základní školy a školní družiny jak v oblasti školní výuky, tak v rámci rozvoje mimoškolní činnosti.
- Vstřícný přístup pedagogických pracovníků ve spojení s esteticky podnětným a klidným prostředím a rozvojem pozitivních sociálních vztahů příznivě podporující základní i zájmové vzdělávání.
- Pozitivně laděná motivace žáků podporující jejich aktivní učení a myšlení.
- Prosociální klima ve třídách napomáhající osobnostnímu rozvoji žáků.
- Funkčně nastavený systém primární prevence projevující se nízkou mírou výskytu rizikového chování.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Nízké využívání rozmanitých informačních zdrojů ve výuce – např. encyklopedií, slovníků nebo internetových zdrojů.
- Slabá podpora žákovského hodnocení podle předem známých kritérií.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Více využívat rozmanitých informačních zdrojů – např. encyklopedií, slovníků, internetových zdrojů apod.
- Rozvíjet žákovské hodnocení podle předem známých kritérií.
- Systematicky podporovat diferenciaci zadávaných úloh a cvičení žákům vzhledem k jejich předpokladům ke vzdělávání.

- Účinněji podporovat nadané žáky a vyhodnocovat zpracovanou koncepci péče o nadané žáky.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.s@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina Základní školy Vítězslava Háalka Odolena Voda, Školní 200 s účinností od 1. 8. 2017 včetně platných dodatků
2. Jmenovací dekret na funkci ředitelky školy s účinností od 1. 8. 2018 do 31. 7. 2024
3. Informace o škole (výpis z rejstříku škol a školských zařízení, regionální sběr dat, webová stránka školy)
4. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Člověk přírodě – příroda člověku“ a školní vzdělávací program pro školní družinu oba účinné ve školním roce 2022/2023
5. Školní řád včetně pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků a vnitřní řád školní družiny oba účinné ve školním roce 2022/2023
6. Strategický plán rozvoje školy na období 2018-2024
7. Koncepce péče o nadané žáky účinná ve školním roce 202/2023
8. Školní matrika základní školy a školní družiny ke dni inspekce
9. Doklady o přijímání k základnímu a zájmovému vzdělávání a povolení odkladu povinné školní docházky za školní roky 2021/2022 a 2022/2023 ke dni inspekce
10. Rozvrhy vyučovacích hodin tříd a učitelů za školní roky 2021/2022 a 2022/2023 ke dni inspekce
11. Třídní knihy a přehledy výchovně vzdělávací práce za školní roky 2021/2022 a 2022/2023
12. Záznamy z jednání pedagogické rady a z jednání předmětových komisí za školní roky 2021/2022 a 2022/2023
13. Plán kontrolní a hospitační činnosti 2021/2022 a 2022/2023 včetně záznamů z hospitační činnosti
14. Dokumentace školního poradenského pracoviště účinná ke dni inspekce
15. Výroční zprávy o činnosti školy za školní roky 2020/2021 a 2021/2022
16. Inspekční zpráva, čj. ČŠIP-952/16-P, z 29. 11. 2016
17. Personální dokumentace – vzorek dokladů o odborném a dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, rozvržení přímé pedagogické činnosti, přehled účasti a plán DVPP, inzerce k zajištění odborně kvalifikovaných pedagogických pracovníků
18. Dokumentace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků ke dni inspekce

19. Ekonomická dokumentace k termínu inspekční činnosti (Finanční vypořádání dotací poskytnutých příjemcům prostřednictvím kraje ze státního rozpočtu v roce 2022, závazné ukazatele rozpočtu 2022, účetní závěrka sestavená k 31. 12. 2022)
20. Webový školní informační systém Bakaláři

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.s@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

PhDr. Aleš Franc, Ph.D., školní inspektor,
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Adéla Mia Filippi, školní inspektorka

Mgr. Jana Moulisová, školní inspektorka

Mgr. Blanka Šebestová, školní inspektorka

Bc. Mária Kotvanová, kontrolní
pracovnice

Datem vyhotovení inspekční zprávy se rozumí datum posledního podpisu člena inspekčního týmu.